

POSTANOWIENIE

6 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 6 lutego 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku L.K.

z udziałem L.K.1

o podział majątku wspólnego i dział spadku po C.K.

i W.K.

oraz z wniosku L.K.1

z udziałem L.K.

o zasiedzenie nieruchomości,

na skutek skargi kasacyjnej L.K.1

od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie

z 21 października 2024 r., VII Ca 291/24,

odrzuca skargę kasacyjną.

(K.G.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 października 2024 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie oddalił apelację L.K.1 od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego w Koszalinie z dnia 29 lutego 2024 r. w przedmiocie zasiedzenia, w sprawie o podział majątku wspólnego, dział spadku i zasiedzenie nieruchomości.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył w całości skargą kasacyjną wnioskodawca, zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., art. 327¹ § 1 k.p.c., jak również art. 172 w związku z art. 336 k.c. i wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście uzasadnionej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów. Wyłączenie to, mające odpowiednie zastosowanie w trybie nieprocesowym (art. 13 § 2 k.p.c.), jest wyrazem założenia, że w systemie dwóch instancji sądowych, opartym na modelu apelacji pełnej, ocena dowodów i ustalenia faktyczne stanowią wyłączną domenę sądu pierwszej i drugiej instancji, podczas gdy Sąd Najwyższy kontroluje prawidłowość zaskarżonego wyroku będąc związany jego podstawą faktyczną (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2008 r., IV CSK 228/08, OSNC-ZD 2009, nr C, poz. 66, z dnia 21 października 2015 r., III CSK 465/14 i z dnia 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17). Postępowanie kasacyjne nie stanowi tym samym kolejnej odsłony sporu o ocenę dowodów i prawidłowość dokonanych ustaleń, nawet jeżeli są one dla skarżącego nieprzekonujące. Dokonanie ustaleń faktycznych należy do sądów *meriti* (art. 233 k.p.c.), a ich weryfikacja sytuuje się poza kognicją Sądu Najwyższego. Skarga kasacyjna, której zarzuty sprowadzają się do kwestionowania dokonanej oceny dowodów lub próby podważenia ustaleń faktycznych, podlega w konsekwencji odrzuceniu, jako nieoparta na ustawowej podstawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76 i z dnia 25 lipca 2024 r., I CSK 1743/23).

Bliższa analiza podstaw skargi kasacyjnej w powiązaniu z ich uzasadnieniem prowadziła do wniosku, że skarga została oparta wyłącznie na argumentach dotyczących oceny dowodów i prawidłowości ustaleń co do znamion posiadania samoistnego nieruchomości po stronie wnioskodawcy. Dotyczyło to nie tylko zarzutu, w którym wprost wskazano na naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2008 r., IV CSK 228/08, OSNC-ZD

2009, nr C, poz. 66, z dnia 9 października 2014 r., I CSK 544/14, OSNC-ZD 2016, nr A, poz. 4, z dnia 23 czerwca 2016 r., V CSK 536/15, z dnia 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17 i z dnia 27 sierpnia 2020 r., I CSK 411/19), lecz także zarzutu naruszenia art. 327¹ § 1 k.p.c., *nota bene* odnoszącego się do wymagań stawianych uzasadnieniu orzeczenia sądu pierwszej instancji, gdy tymczasem skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, jak również art. 172 w związku z art. 336 k.c. Również te ostatnie zarzuty bazowały bowiem na preferowanej przez wnioskodawcę wizji stanu faktycznego, odmiennej od ustalonej wiążąco przez Sądy *meriti*, co jest niedopuszczalne i zmierzało do narzucenia Sądowi Najwyższemu roli sądu faktu, sprzecznej z jego ustrojową i procesową funkcją.

Jedynie na marginesie należało zauważyć, że osnowa wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, oparta na argumencie braku dokonania wszechstronnej oceny dowodów, pozostającym poza kognicją Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.), *a priori* nie mogła przekonywać o rzeczywistym istnieniu powołanej przez skarżącego przyczyny kasacyjnej.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Grzegorzczuk

(K.G.)

[SOP]